

loven, var Noget, hvormed det ikke havde noget at gjøre, forsaavidt Folkethinget holdt fast derpaa, og at Regjeringen som Følge heraf ogsaa maatte følge med heri, saa er dette ganske rigtigt, men kun under den Forudsætning, at man paa en eller anden Maade, paa en mere eller mindre indsmigrende Maade eller paa en ganske modsat Maade, kan bringe det dertil; thi da først kan man vel sige, saaledes som det ærede Medlem sagde, at det ikke vilde give Anledning til Konflikter. Dette er sikkert nok; men naar han mente, at man saa vilde gaa ind i en rolig Udviklingsgang, saa tror jeg dog, at der derom kunde være forskjellige Meininger, og i saa Henseende kan man støtte sig til Erfaringer baade herfra og andetstedsfra, for at det vil blive en betydelig seilagtig Regning, naar man mener, at Udviklingen da vil blive rolig, hvad enten man nu tager Ordet i dansk eller i svensk Betydning. Men hvad jeg tror, der er sikkert, er, at man derved kommer ind i en Tilstand, som hverken svarer til, hvad Grundlovens Ord eller dens Aand kræver. Dette er i det Mindste den personlige Overbevisning hos mig, som dog ogsaa har haft Leilighed til at sælge Grundloven, ligesom det ærede Medlem, fra dens første Begyndelse og indtil nu. — Hvad jeg især vilde have tilladt mig at bemærke, var nærmest foranlediget ved, hvad der blev udtalt igaar. Jeg var vel i nogen Tvivl, om det var nødvendigt at tage Ordet, og det navnlig med Hensyn til den Del af de fremkomne Bemærkninger, som ellers kunde synes nærmest at indeholde en Opfordring for Kultusministeren til at ytre sig, fordi de høre til — disse mere eller mindre almindelige Bemærkninger — jeg skal bestræbe mig for ikke at komme med noget som helst for stærkt Udtryk — saaledes som de i Reglen fremsættes af de samme Medlemmer ved Begyndelsen af Finantslovens Behandling, i den senere Tid af de to Medlemmer, som ogsaa staa hinanden nær i Tal, nemlig de ærede Rigsdagsmænd for Veile Amts 2den og 3die Valgfreds (Berg og Th. Nielsen). Saadanne Bemærkninger tror jeg egentlig ikke behøve noget Tilsvær fra Ministerens Side, fordi der allerede har været givet saa rundelig Leilighed til at udtale sig derom, medens jeg paa den anden Side ganske vist maa sætte Pris paa, at saadanne Udtalelser mødes med saa megen Barm og overbevisende Styrke som den, der kom fra det ærede Medlem for Skjoldenhavn's 2den Valgfreds (Brin). Jeg skal saaledes for Exempel tage Udtalelserne om Universitetet. Jeg kan ikke betragte disse som nogen egentlig Dom, men mere som et Stemningsudbrud, og om saadanne Stemningsudbrud er det virkelig ikke værd at disputere. Betragtet som Domme vil jeg i alt Fald overfor det ærede Medlem for Veile Amts 2den Valgfreds saa meget mindre kunne have Anledning til at udtale mig om dem, som han, hvis jeg ikke hørte meget feil, ved sine Udtalelser tilføiede en Bemærkning, som jeg sjældent hører fra hans Side, nemlig, at han

dog egentlig ikke var kompetent til at dømme om denne Sag. Derimod skal jeg lade det ærede Medlem for Veile Amts 3die Valgfreds, at denne Tilføielse hørte jeg hverken dengang eller hører den ellers fra hans Side. Den ærede Rigsdagsmand for Veile Amts 3die Valgfreds kom derefter ind paa en anden Støkke af Betragtninger, som jeg virkelig tror, at der kan være Anledning til at fremdrage, fordi det baade for denne Forhandlings Skyld og for senere Rigsdages Finantsloves Forhandlingers Skyld kunde være ønskeligt, om det, jeg i saa Henseende vil ytre, kunde faae lidt mere almindelig Tilslutning, Noget, som jeg dog har lidet Haab om. Jeg vil da henstille, om det dog skulde være rigtigt og hensigtsmæssigt at komme med saadanne almindelige Fordømmelsesdomme eller Dittringer, som gaa ud paa Forandringer som absolut fornødne af saadanne Institutioner, som netop nøgling have faaet deres Afgjørelse gennem lange Forhandlinger i Thingene. Hvem skulde have Gavn deraf, tror den ærede Rigsdagsmand? Tror den ærede Rigsdagsmand, at det er til Gavn for de paagældende Institutioner? Tror den ærede Rigsdagsmand ikke, at det netop er Noget, man med største Fryd kan beklage sig over, at naar saadanne Institutioners Omordning har fundet Sted, da knap et Aar faar Lov til at gaa, førend man hører, at nu skulle disse Institutioner omordnes, saafremt de skulle blive til Noget? Er det ikke Noget, man maa antage som en fornuftig Forudsætning, at de nu maatte faae No til at organisere sig i Genhold til den Ordning, der er givet af Statsmagten, naturligvis med begge Things Indvilligelse? Det kan ganske vist ikke være til Andet end Stade for disse Institutioner, og som Følge deraf ikke til Gavn for Landet, men sandelig heller ikke til Gavn for Rigsdagen eller det Thing, som kommer ind paa disse Betragtninger. Det er tværtimod Noget, som efter min fulde Overbevisning virker paa en mere almindelig Maade til at skade Forhandlingerne, naar Slikt sker. Det forekommer mig virkelig saaledes, at disse Betragtninger om de lærde Skoler og Seminarierne og, jeg vil føie til, om Theatrets Ordning, af hvilke de to første have faaet deres Ordning i forrige Aar, og der for det sidste Bedkommende udtryffeligt er truffet en Ordning for 5 Aar, inden man vil tage sin endelige Beslutning, sandeligen ikke fra nogen Side kunne være ønskelige, og jeg skal derfor ikke fordybe mig dert. — Jeg skal endnu føie en almindelig Bemærkning til, der ogsaa er foranlediget ved Udtalelser fra den ærede Rigsdagsmand, en Bemærkning, som jo er lige saa gammel som Finantslovens Behandling hos os, nemlig at det ikke er ønskeligt at inddrage rene Detailler under Finantslovens 1ste Behandling. Jeg veed meget vel, at det ikke nogensinde er lykkedes at undgaa dette, og at det kan være uundgaeligt at medtage dem, og jeg vilde derfor heller ikke finde det videre beklageligt, om saadanne enkelte Detailler kom frem.